

5067.

Врз основа на член 62 став (7) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 14/24, 224/24, 3/25 и 144/25), а во врска со член 3 од Мултилатералната спогодба меѓу Европската заедница и нејзините земји членки, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Исланд, Република Црна Гора, Кралството Норвешка, Романија, Република Србија и Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово за основање на Европската заедничка воздухопловна област ратификувана со Законот за ратификација на Мултилатералната спогодба („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/07, 98/09 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 259/19), директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство донесе

П РА В И Л Н И К

ЗА НАЧИНОТ НА ПОСТАВУВАЊЕ, ОДРЖУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ТЕХНИЧКИТЕ СРЕДСТВА, УРЕДИ И ОПРЕМА ЗА ДАВАЊЕ НА ATM/ANS УСЛУГИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на поставување, одржување и заштита на техничките средства, уреди и опрема за давање на ATM/ANS услуги.

Член 2

(1) При спроведувањето на одредбите на овој правилник, одделни изрази го имаат следното значење:

1. EASA (European Union Aviation Safety Agency) е Агенција на Европската Унија за безбедност во воздухопловството и

2. Национална воздухопловна власт, надлежен орган, надлежен орган на земјите членки се толкуваат, ако е применливо, како Агенција за цивилно воздухопловство (во понатамошниот текст: Агенција).

(2) Поимите „Заедница (Community)“, „Право на заедницата (Community law)“, „Законски прописи на Заедницата (Community legislation)“, „Инструменти на Заедницата (Community instruments)“, „Договор за ЕЗ (EC Treaty)“, „Аеродром на Заедницата (Community airport)“, „Службен весник на Европските Заедници (Official Journal of the European Communities)“, „Службен весник на Европската Унија (Official Journal of the European Union)“, „Авиопревозник од Заедницата (Community air carrier)“ и „земја(-и) членка(-и) (Member State(s))“ употребени во ЕУ Регулативите од став (3) на овој член, се читаат согласно точките 2 и 3 од Анексот II на Мултилатералната спогодба меѓу Европската заедница и нејзините земји членки, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарија, Република Хрватска, Република Македонија, Република Исланд, Република Црна Гора, Кралството Норвешка, Романија, Република Србија и Мисијата на Обединетите нации за привремена администрација на Косово за основање на Европската заедничка воздухопловна област ратификувана со Законот за ратификација на Мултилатералната спогодба („Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/07, 98/09 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 259/19).

(3) Другите поими кои се користат при спроведувањето на овој правилник го имаат значењето утврдено во ИКАО Анекс 10 на Конвенција за меѓународно цивилно воздухопловство (во понатамошниот текст: Чикашка конвенција) и во Регулативата за спроведување (ЕУ) 2017/373 на Комисијата од 1 март 2017 година за утврдување на заеднички услови за даватели на услуги за управување со воздушниот сообраќај/услуги на воздухопловна навигација и останати мрежни функции за управување со воздушниот сообраќај и за нивниот надзор и за укинување на Регулативата (ЕЗ) бр. 482/2008 и Регулативите за спроведување (ЕУ) бр. 1034/2011, (ЕУ) бр. 1035/2011 и (ЕУ) бр. 2016/1377 и за изменување на Регулативата (ЕУ) бр. 677/2011, (Анекси од I до XII), изменета со ЕУ Регулативите 2020/469, 2020/1177, 2021/665, 2021/1338, 2022/938, 2023/203, 2023/1771, 2024/403, 2024/1111 и 2025/343 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулатива 2017/373), Делегираната регулатива (ЕУ) за спроведување бр. 2023/1768 на Комисијата, од 14 јули 2023 година, за утврдување на детални правила за издавање на уверенија и декларации за усогласеност на системите за управување со воздушниот сообраќај/услугите на воздухопловната навигација и на составните делови за управување со воздушниот сообраќај/услугите на воздухопловната навигација, изменета со ЕУ Регулативата 2024/1473 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулатива 2023/1768) и Регулативата за спроведување (ЕУ) бр. 2023/1769 на Комисијата од 12 септември 2023 година, за утврдување на технички услови и административни постапки за овластување на организации вклучени во проектирањето и производството на системи и составни делови за управување со воздушниот сообраќај/услугите на воздухопловната навигација и за изменување и дополнување на Регулативата за спроведување (ЕУ) 2023/203 (во понатамошниот текст: ЕУ Регулатива 2023/1769), кои се прифаќаат и директно се применуваат и кои се објавени на интернет страницата на Агенцијата.

Член 3

(1) Начинот, правилата и посебните услови за поставување, одржување и заштита на техничките средства, уреди и опрема за давање на ATM/ANS услуги се утврдени во ИКАО Анекс 10 на Чикашката конвенција, EUROCAE, ITU-T, ITU-R и ETSI, како и во согласност со техничките упатства и спецификации на производителот на соодветното средство, уред или опрема.

(2) Начинот на имплементирање и/или промена на софтверот во функционалниот систем утврден во ЕУ Регулативата 2017/373.

(3) Техничките услови и административните постапки за одобрување на организациите кои се вклучени во проектирањето и/или производството на системите за управување со воздушниот сообраќај/услугите на воздухопловната навигација и на составните делови за управување со воздушниот сообраќај/услугите на воздухопловната навигација се утврдени во ЕУ Регулативата 2023/1768 и ЕУ Регулативата 2023/1769.

Член 4

(1) При примената на ЕУ Регулативата 2017/373 и нејзините измени од член 2 на овој правилник се користат Прифатливите начини на усогласување (Acceptable means of compliance – AMC) и Упатствата за примена (Guidance material – GM) пропишани со Одлуката 2017/001/R на извршниот директор на EASA вклучувајќи ги и нејзините измени кои се однесуваат на тие ЕУ Регулативи, а кои се објавени на интернет страницата на EASA и кои се прифаќаат и директно се применуваат.

(2) При примената на ЕУ Регулативата 2023/1768 и нејзините измени од член 2 од овој правилник се користат Прифатливите начини на усогласување (Acceptable Means of Compliance - AMC) и Упатствата за примена (Guidance Material) во поглед на заемната оперативност на системите, нивните составни делови и поврзаните процедури пропишани со Одлуките на 2023/016/R, 2024/001/R и 2024/002/R на извршниот директор на EASA вклучувајќи ги и нејзините измени кои се однесуваат на тие ЕУ Регулативи, а кои се објавени на интернет страницата на EASA и кои се прифаќаат и директно се применуваат.

Член 5

Деталните спецификации, Прифатливите начини на усогласување (Acceptable Means of Compliance - AMC) и Упатствата за примена (Guidance Material) за изјавата за усогласеност на ATM/ANS опремата на земја (DS-GE.SoC) и за сертификација или декларација на усогласеноста на дизајнот на ATM/ANS опремата на земја (DS-GE.CER/DEC), кои се применуваат во Република Северна Македонија, се содржани во Спецификациите за сертификација пропишани со Одлуката бр. 2023/015/R на извршниот директор на EASA, а која е објавена на интернет страницата на EASA и која се прифаќа и директно се применува.

Член 6

(1) Заштитата на техничките средства, уреди и опрема за давање на ATM/ANS услуги се состои од физичко, радиофреквентно обезбедување и имплементирање на систем за контрола на безбедноста на софтверот и заштита на информациско-комуникациска инфраструктура од сајбер напади.

(2) Физичкото обезбедување од став (1) на овој член се состои од периметарско, електронско и персонално обезбедување соодветно на локацијата, намената и потребите на техничките средства, уреди и опрема.

(3) Радиофреквентното обезбедување од став (1) на овој член се состои од заштитата на техничките средства, уреди и опрема од несакани емисии на радио бранови и други зрачења како и од физички препреки кои можат да ја попречат нормалната работа на техничките средства, уреди и опрема, како и техничките средства, уредите и опремата во воздухопловите. Радиофреквентното обезбедување се врши согласно ICAO Анекс 10 на Чикашката конвенција и прописите од областа на електронските комуникации.

(4) Системот за контрола на безбедноста на софтверот од став (1) на овој член ги опфаќа сите аспекти поврзани со EATMN софтверот, вклучувајќи пуштање во

оперативна употреба на нов функционален систем, онлајн оперативни промени, премостување и замена кои настануваат за време на работниот век на системот.

(5) Надградбата на техничките средства, уреди и опрема за давање на ATM/ANS услуги, како и објектите во кои се поставени, се врши согласно одредбите од овој правилник.

Член 7

(1) За секој нов систем, уред, опрема кои се користат за давање на ATM/ANS услуги потребно е да постои проектна задача која треба да содржи:

- а) попис на применливите стандарди и прописи,
- б) кориснички услови за дадениот систем, уред, опрема,
- в) основни технички услови кои треба да ги исполни системот и
- г) безбедносни услови кои треба да ги исполни системот.

(2) Проектната задача треба да биде одобрена од давателот на ATM/ANS услуги.

Член 8

Пред пуштање во работа на техничко средство, уред или опрема, давателот на ATM/ANS услуги треба да обезбеди:

- а) дозволи кои се потребни за реализација на проектната задача согласно Законот за градење, Законот за електронски комуникации и другите национални прописи,
- б) начин на следење на реализација на проектната задача во сите нејзини фази,
- в) спроведување на технички преглед на објектот (ако е применливо),
- г) имплементација на техничките барања специфицирани во проектната задача,
- д) валидација на техничкото средство, уред или опрема со документација за истата,
- ѓ) оперативна документација и документација за одржување и
- е) оспособување на персоналот кој ќе го користи и одржува техничкото средство, уред или опрема.

Член 9

Со денот на отпочнување со примена на овој правилник престанува да важи Правилникот за начинот на поставување, одржување и заштита на техничките средства, уреди и опрема за давање на услуги на воздухопловна навигација („Службен весник на Република Македонија“ бр. 165/12).

Член 10

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јули 2026 година.

Бр. 10-1095/4
24 декември 2025 година
Скопје

Директор на Агенција
за цивилно
воздухопловство,
Драги Стојаноски, с.р.